

HÁZMESTER LIDIKE. (Lásd a 174. lapon.)

KLÁRI NÉNI NÖVENDEKEI.

— Elbeszélés. —

(X. folyt.)

KLÁRI néni biztató szavai kissé lecsillapíták Rózsikát is, de azért még mindig könyezve feküdt le s az éjnek nagyobb része elmúlt a nélkül, hogy a jó kis leányka álomra hunyta volna szemeit. Csak reggel felé vett rajta erőt a lankadság s végre mély álomba merült; mikor fölébredt, a nap már magasan járt az égen és Klári néni már éppen hazatért valahonnan.

— Voltam a bírónál, szölt Klári néni, jelentettem a lopást és egyuttal kértem, hogy az eltűnt Zsigát is kerestesse. Megígérte, hogy azonnal intézkedni fog, táviratokat küld minden irányba, s meglehet, hogy még ma vagy holnap visszahozzák kis szökevényünket. Az is meglehet, hogy ő maga megbánja könnyelmű tettét és önként visszatér.

E szavak teljesen megvigasztalták Rózsikát s úgy látszik, Klári néni maga is reménykedett, hogy csakugyan úgy lesz minden, a mint mondotta. Rózsika előre is kérte Klári nénit, hogy majd ha visszatér Zsiga, jól pirongassa meg, de aztán mégis csak bocsásson meg neki, bizonyosan nem fog többé efféle cselekedni.

Egyik óra mult a másik után s midőn az idő már este felé járt, Rózsika nem bírta elfojtani nyugtalanságát. Majd kiszaladt a kapu elé, majd az ablakban állott őrt és lesett ki az utczára lankadatlan türelemmel. Klári néni jól látta ezt, tudta is, mit les Rózsika; bizony maga is majdnem éppen olyan nyugtalan

volt, mint a kis leány. De azért mégis úgy tett a jó néni, mintha nem aggódnék egy csöppet sem s erőltetett nevetéssel kérdé:

— Miért nézegetsz ki oly sokszor az ablakon, Rózsikám?

— Hát . . . hát . . . édes nénikém . . . várom . . . Zsigát! Talán visszatér, ugy-e visszatér? Vagy ha nem akar, erővel visszahozzák, ugy-e, Klári néni?

— Vissza bizony . . . de meglehet, hogy ma még nem . . . talán csak holnap, vagy talán csak néhány nap mulva.

Rózsika ez egyszer nem akart hitelt adni Klári néninek . . . hiszen az teljes-séggel lehetetlen, hogy Zsiga ne térne még ma vissza . . . ő jószívű fiu, tudja, mennyire szereti Rózsika, meg Klári néni, bizonyosan megbánja tettét rövid idő alatt és visszafordul.

De végre is beesteledett és Zsiga nemcsak nem jött vissza, hanem hirtelen sem hallatszott. Az emberek, kiket minden irányban szétküldtek, hogy a szökevény fiut keressék, siker nélkül tértek vissza. . . még csak nyomára sem tudtak jutni Zsigának, azt sem bírták kifürkészni, milyen irányban ment. Seholy, senki sem látott hozzá hasonló kis fiut, — úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Ez szomorú hír volt, de Rózsika mégsem akart elcsüggedni, még mindig reménykedett s este buzgón imádkozott Istenhez, hogy vezérelje vissza eltévelyedett testvérét. Másnap aztán ismét folyvást leste — de egyik óra mult a másik után és Zsiga még sem mutatkozott. Este szegény Rózsika már nem bírt többé uralkodni magán s keservesen zokogva dőlt

ágyára. A jó Klári néni vigasztalta, amennyire tudta, — de meglátszott rajta, hogy bizony maga sem reménykedik többé s inkább szeretne sirni maga is.

Elmult a harmadik, negyedik nap is, elmult egy hét is és minden a régiiben maradt. Most már Klári néni is mélyen elszomorodott, mert elveszettnek hitte Zsigát. Nem is vigasztalhatta többé Rózsikát, mert a kis leány jól látta, hogy hasztalan minden remény, Zsiga nem tér vissza.

Szomoru napok következtek ezután Klári néni házában. Rózsika nem sirt többé, nem is panaszkodott, de sápadt arcán meglátszott, hogy titkon mély fájdalom gyötri. Elvesztette kedves jó szüleit, elvesztette testvérét, — hogy is ne szomorkodott volna! Napról-napra halványabb, szótlanabb lett s ámbár Klári néni előtt mosolyogni iparkodott, mindenki láthatta, hogy a jó gyermeknek nagy baja van. Klári néni is látta ezt és nagyon szomorkodott. Ugy szerette Rózsikát, mint saját édes gyermekét s mindent kész lett volna tenni érte. De tudta, hogy hasztalan tenne akármit, csak az segíthetne Rózsikám, ha szüleit, testvérét ismét megláthatná.

Biztatta is tehát Klári néni, hogy csak várjon türelemmel, meglássa, hogy egyszerre majd érkezik levél, vagy valami más tudósítás; meglehet, hogy Zsiga messze földre tévedett, honnan csak hosszabb idő múlva jöhet meg a levél.

Az ilyen biztatás egy-két órára fölvidítá Rózsikát, de aztán megint csak visszatért régi szomorusága. Mert hiába vártak, — levél nem érkezett.

Elmult a második hét, el a harmadik is, de semmi változás sem történt, Zsiga nem jött vissza, levél sem érkezett tőle, hire nyoma veszett. Rózsika napról napra halványabb és szomorubb lett s százszor is tett magának szemrehányást, hogy ő okozta az egész szerencsétlenséget, mert ha annak idején szól Klári néninek, Zsiga bizonyosan meg nem szökött volna, Klári néni bizonyosan rendbe hozta volna Zsiga baját.

Maga Klári néni sem tudta semmiképen visszanyerni régi nyugalmát, sőt még az öreg Dorka is még rosszabb kedvű volt mindig, mint az előtt. Nemcsak Rózsika szomorusága hatotta meg őket, hanem igazán busultak ők is Zsiga után. Pajkos, könnyelmű fiú volt, az igaz, de jószívű és mindig jókedvű, vig kaczagása fölélenkítette az egész házat s ez most hiányzott, távozása óta oly csöndes, szomoru volt minden!

Nem is hitte el az öreg Dorka, akárhányszor mondták, hogy Zsiga urfi nem tér többé vissza. Ha Klári néni már kifogyott minden vigasztaló szóból, Dorka asszony mindig tudta valamivel biztatni Rózsikát. (Lásd a 164. lapon.)

— Ne sirjon, édes drága kisasszonykám, mondá nem egyszer. Már én csak azt mondom, hogy a mi Zsiga urfink egyszer csak betoppan és aztán minden jó lesz megint. Nem vész ám el egy ember olyan könnyen, mint a fületlen gomb. Zsiga urfi, mi tagadás benne, bizony boldogot tett, de végre is megjön az esze s akkor majd megemlékezik arra is, milyen jó dolga volt itt, mennyire szerettük mindnyájan!

A vége rendesen az lett, hogy Dorka asszony is, Rózsika is sirva fakadtak és jó ideig sirdogáltak ketten, míg közbe nem jött Klári néni s meg nem piron-gatta az öreg Dorkát, hogy ugyan mi-nek busítja már ismét a kis leányt.

Végre már lemondtak minden re-ményről; de mikor a jó Rózsika már tel-jesen elcsüggedett, akkor következett be valami, ami bizonyítá, hogy mégis az öreg Dorkának volt igaza.

Egy délután Rózsika az ablak mel-lett elmerengve üldö-gélt, midőn egyszerre megszólítja valaki az utczaról. A falu pos-tása volt, ki egy le-velet nyújtott be.

— Kisasszonyka, itt egy levél, adja át Klári néninek.

Rózsika mohón ka-pott utána s a czim-írásra tekintvén, han-gos sikoltásra fakadt s majd összerogyott. Aztán fölugrott és a másik szobába sietve, magasra tartá a levelet és kiáltá;

— Klári néni, édes Klári néni! itt van, itt van!

— Mi van itt, édes leányom?

— A levél, Zsiga levele! Megismer-tem az írást! Olvassa el gyorsan édes né-nikém!

Nem kellett Klári nénit biztatni, ma-ga is sietve nyult a levél után s szinte resz-kező kezekkel bontá föl. Aztán olvasta:

»Kedves Klári néni, édes Rózsikám!

»Mindenekelőtt bűnbánólag szívem mélyéből kérem, ne haragudjanak reám, bocsássanak meg könnyelmű és vétkes lé-pésemért, melyel, tudom, nagyon meg-szorítottam mindkettőjüket. Eléggé meglakoltam hibámért, de talán még jóvá tehetem s ezt azzal kezdem, hogy őszin-tén megírok és bevallok mindent.

»Nem is tudom, hol kezdjem, — ha csak azon nem, hogy minden bajomnak az az oka, mert nem hallgattam kedves jó Klári nénikém tanácsára, rosz pajtás-

ságba keveredtem és még azután sem voltam bizalommal Klá-ri nénihez, mikor az a szerencsétlenség már megtörtént . . . pedig most már bizonyosan tudom, hogy nem is én okoztam és az a semmirevaló Bertók csak fölhasználta ta-pasztalatlanságomat és együgyűségemet, mikor oly szörnyen rám ijesztett. Azt is

hiszem, hogy valami rosz célja volt ezzel.

»De Klári néniék még nem is tud-ják miről beszélek. Azokról a szénakaza-lokról, melyek egy éjjel leégtek. Bertók azt mondta, és én elhittem, hogy én gyuj-tottam föl . . . mert ott szoktam volt tit-kon pipázni s a széna közé rejtettem a pipát. Szégyenlem, de bevallok ezt is . . . erre is Bertók csábított . . . de azt mégis mondhatom, hogy nem gyujtottam föl a kazalokat . . . azt hiszem, maga Bertók gyujtotta föl!

AZ ÖREG DORKA VIGASZTALJA RÓZSIKÁT.
(Lásd a 163. lapon.)

»Akkor azonban annyira meg voltam rémülve, hogy gondolkozni is alig tudtam s elhittem mindent, amit Bertók beszélt. Azt mondta, hogy majd börtönbe csuknak, elítélnek és csak egy módja van a menekülésnek: a szökés. Hígye meg, kedves Klári néni, nehezen szántam rá magamat; de nem tudtam elviselni a gondolatot, hogy oly gyalázat érjen s hogy szégyent hozzak kedves Klári nénire

és szegény jó hugocskámra. Rózsikára És Bertók biztatott, hogy elvezet Budapestre, az ország fővárosába s itt pompás dolgom lesz . . . Ha tudtam volna, mit cselekszem! — — De mégis . . . meglehet, hogy az isteni gondviselés rendelte így és az én hibás lépésemmek még valami haszna is lehet. Hanem erről majd később írok, most még magam sem tudok semmi bizonyosat.

KIS LOVAS. (Lásd a 175. lapon.)

»De az bizonyos, hogy sokat szenvedtem, míg erre a jó helyre jutottam, honnan mostezt a levelet írom. Midőn akkor este megszőktem, mindjárt éjjel utnak indultunk Bertókkal. Elhagyott mellékösvényeken, szántóföldeken, erdőkön keresztül börtörkáltunk s másnap reggel holtfáradtan dőltünk egy bokor aljába. Hol voltunk, merre jártunk, nem tudtam s hiába kér-

deztem Bertóktól, mindig csak azt felelte, ne legyen arra gondom, majd ő jó uton vezet. Nappal többnyire elrejtőzve pihentünk és éjjel folytattuk utunkat; néha néha Bertók betért a falusi koresmákba s hozott kenyeret, ez volt minden eledelünk.

»Harmadnap Bertók azt kérdezte tőlem, haza tudnék-e még találni, amire természetesen azt feleltem, hogy bizony

nem tudnék. Nem felelt, de e naptól fogva nagyon megváltozott irányomban. Eddig némileg barátságos és figyelmes volt, de ezután durván bánt velem s veréssel fenyegetett, ha nem teszek mindent úgy, amint ő parancsolja. Már ekkor keservesen megbántam tettemet . . . szerettem volna visszazökni . . . de nem volt bátorságom, mentem tovább Bertókkal. Le nem irhatom, mennyit szenvedtem. Egyik nap mult a másik után, lábaim már megdagadtak a gyalogolástól és még mindig bolyongtunk tovább, mindig este és éjjel, mint valami üldözött esavargó tolvajok.

»Végre, majdnem három heti kóborlás után eljutottunk ide a fővárosba, Budapestre. Megvallom, édes Klári nénikém, hogy midőn messziről megpillantottam a roppant várost, a magasan emelkedő királyi palotát, elfelejttem minden szenvedést és örültem, hogy az ország fővárosába juthatok . . . de mily hamar fölébredtem szép reményeimből!

»Alig haladtunk végig néhány utcán a város belsejébe, hol a töméntelen sok ember örökké sűrög-forog, mintha mindig bucsu vagy vásár volna, egyszerre azt vettem észre, hogy Bertók elhagy . . . Roppantul megijedtem s futottam utána . . . mi lenne belőlem ebben a nagy városban, hol senkit sem ismerek! E gondolat kerggett és végre szerencsésen utól is értem utitársamat. Ugy látszik csöppet sem örült annak, hogy utólértem s még néhányszor tett kísérletet, hogy elszaladjon tőlem, — de én ekkor már gyanakodtam s nem tágitottam tőle. Végre azt mondta, hogy már késő este levén, be kell térnünk valahová éjjeli szállásra. Ennek nagyon

örültem, mert már halálig fáradt voltam s rendkívül vágyódtam arra, hogy végre becsületes hajlékban pihenjek meg.

»Bementünk egy alacsony házba, — de milyen helyre! Földalatti, pinczeforma helyiség volt az, sötét büzös és tele ijesztő külsejű emberekkel. Remegtem, midőn körültekinték; olvastam már az ilyen helyek leírását s ráismertem, — ez egy tolvajbarlang volt! És Bertókot ez emberek mint jó pajtást üdvözölték, engemet is maguk közé valónak tekintettek. Borzadtam és már azon törtem a fejemet, hogy megszököm innen, akármi lesz is belőlem, — midőn hirtelen föltárult az ajtó és rendőrök léptek be. Nagy rémület lepte meg a tolvajtársaságot, futni akartak, de nem lehetett. A rendőrbiztos előtt mindenkinek igazolnia kellett magát, hogy kiesoda, hol lakik, miből él stb. s aki e kérdésekre nem tudott megfelelni, azt elfogták. Így aztán rákerült a sor Bertókra is, meg reám is — és minket is elfogtak, a többi tolvajokkal bekísértek a városházára!

»Oh, kedves Klári nénikém, kedves Rózsikám, ha tudnák, mit éreztem akkor! Keservesen bűnhődtem ballépésemért; mint gonosztevőt kísértek börtönbe! Néhány perczig egészen kábult valék, de aztán elszántam magamat, hogy nem tűröm ezt a szégyent, hiszen végre is nem követtem el semmi gonosz tettet. Odaléptem tehát a rendőrbiztoshoz s azt mondtam neki, hogy én még ma szeretnék beszélni azzal a hivatalnok urral, aki fölöttünk itélni fog. A rendőr, úgy látszik megsajnálta, mert azonnal teljesíté kérelmemet s fölvezetett a hivatalszobába, hol

egy szigorú, de jó arczu öreg ur elé állított. Ez volt a rendőrtiszt, ki azonnal vallatni is kezdett.

— Ki vagy, mi a neved? kérdé.

»Megmondtam nevemet, de alig mondtam ki, a rendőrtiszt meglepetve fölugrott.

— Az lehetetlen! kiáltá, hiszen akkor... no de erről majd később beszélünk; majd meglátom, csakugyan az vagy-e, akinek én gondollak. Most beszélj el, mért jutottál ide fogságba.

»Elbeszéltem híven mindent, onnan kezdve, hogy Klári néniékhez kerültem egészen végig. Figyelemmel hallgatta s aztán így szólt:

— Kedves fiam, úgy látom, te egy ravasz gaz ficzkó áldozata vagy. Majd holnap kivallatom ezt a Bertókot s akár milyen furgangos kópé, mégis kiderítem az igazat. Mert az bizonyos, hogy ő gyújtotta föl a szénát és volt valami oka, a miért tégedet hazulról elcsalt. Most már késő este van. Te velem jössz lakásomra, kis fiam s holnap talán még egyebet is mondhatok, ami vagy örömet fog okozni neked is, Rózsikának is. De elébb bizonyosan kell tudnom, addig nem szólhatok.

»És így, kedves Klári néni, most itt vagyok a derék öreg urnál ma este óta, s a legelső perczet arra használom, hogy e levelet megírjam. Minő gonosz tettet akar derék házi gazdám Bertókról kideríteni, nem tudom s még kevésbé tudom, mi az, ami nekem és Rózsikának nagy örömet szerezhetne... csak gyanítom, de kiírni nem merem, nehogy oly reményt ébresztesek Rózsikában, mely aztán nem teljesül.«

Eddig volt Zsiga levele. (Vége köv.)

A SZÁZRÉTÜ KÖPÖNYEG.

— Tréfás elbeszélés. —

MINDIG neveltünk, mikor a nagyapánk magára vette azt a furcsa ruhát, melyről nagy alázatosan fityegtek le a széles gallérok.

Pedig a nagyapánk mindig ezt vette magára, ha valahova — nagy ritkán — elment. Nem volt más köpönyege egész életében, pedig már rég betöltötte a hetven esztendőt, s a nyolczvannak is éppen csak kettő volt a hija.

Ugy maradt rá, mint nagy becsben tartott családi ruha még a nagyapjáról; tehát ez a száZRétü köpönyeg a nagyapám nagyapjáé volt, és kerekszám 200 esztendővel ezelőtt került ki a szabó kezéből. A régi világban jobban megtudták kimélni a ruhát.

A nagyapám nem sokat törődött vele, akárhogy neveltünk is, mikor ezt a kétszáz esztendőös köpönyeget fölvette, mert tudta, hogy nem őt, hanem azt a furcsa jószágot nevetjük, a mit úgy hívnak, hogy: száZRétü köpönyeg.

Én már nagyocska íu voltam — valami tizenkét éves s meg akartam mutatni, hogy én komoly is tudok már lenni, mint egy felnőtt ember. Azért hát föltettem magamban, hogy nem nevetek, mikor a jó öreg nagyapó magára veszi a sokgalléru és még többretü köpönyeget.

Egy párszor meg is álltam emberül, hogy nem nevettem, pedig bizony váltig fakadozott bennem a nevetés; hanem végtére, mikor egyszer a Dani öcsém elvette magát a földön a nevetés miatt, hát én belőlem is kitört a jó kedv.

Az a pajkos fiu azt mondta, hogy abban a köpönyegben olyan a nagyapó, mint a százesztendős jövendőmondó, a a kit le szoktak festeni a kalendáriumokba egy hosszú gé-rokkban, ret-tentő hegyes süveggel a fején.... Az szokta megmondani, hogy milyen lesz a termés, meg az időjárás az új esztendőben. Elis hiszik neki.

—No hát, ha olyan vagyok mint a százesztendős jövendőmondó, én is jövendölök neked valamit, te kis nevető ember, — mondá nagyapánk tréfásan az öcsémnek, a ki mind a két lábával ott kapálózott a földön, mint ha csak azért lett volna rajta a ruha, hogy elszakítsa.

— Mit jövendöl, nagyapa? — kérde az öcsém.

— Azt, hogy majd egyszer jól elpá-hollak, amiért kineveted ezt a hűséges öreg köpönyeget -- felelé nagyapánk még most is tréfásan, enyelegve, mert hisz,

Az Irgalmas Samaritanus nő. — Irgátok meg, mit tudtok róla, a Szentírásból.

olyan jó öreg ember volt, s úgy szeretett minket, hogy soha még egy rossz szót sem adott, nem hogy megvert volna. Azért hát ezt a jövendölés nem hitte el a Dani öcsém.

Beköszöntött a meleg nyár. Most már jó ideig nem volt szükség a szásrétü köpönyegre. Felakasztották a fogasra. Hadd pihenjen szegény öreg jószág!

A tetejébe pedig odaillesztettek egy lyukskalapot, minélfogva a szásrétü köpeny — kivált sötétes időben — egészen olyan volt mint egy ember, a kinek kalap van a fejében. Egy nagy lyukas kalap. A Dani öcsém egyszer azt gondolta ki, hogy elbúvik a szásrétü köpönyeg mögé, aztán elkezdte azt mozgatni, és sohajtozni, mint valami lélek, hazajáró lélek. És aztán a nagyapó ettől meg fog ijedni, úgy, hogy sohasem veszi fel többé az ócska köpönyeget...

Én le akartam beszélni szándékáról, el

mondván neki, hogy nem illik ilyen tréfát üzni azzal a jó öreg nagyapóval.

Dani nevetve kiáltá:

— Ne félj, nem haragszik meg a nagyapó. Még ő is nevetni fog, ha majd elbeszélem neki, hogy nem lélek volt a szájrétü köpönyegben, hanem én.

— Csakhogy ő nem hiszi ám el, hogy ami a köpönyegében mozog, az valami lélek, — mondám én; mert ő jól tudja, hogy nincsenek boszorkányok és kísértetek, azért hát jobb is lesz felhagyni ezzel az illetlen tréfával.

Az öcsém nem szólt semmit, csak elfintorított szájával mutatta, hogy nem sokat ad a beszédemre.

— Hát jól van! Tégy a mint tet-szik!

* * *

Egy szép nyári estén sok jó ismerős gyült össze nálunk. Gyönyörű virágos kertünk volt, s holdvilágnál kellemes sétákat lehetett tenni benne.

A nagyapám azonban korán le szokott feküdni, mert az öreg embernek jobban esik a nyugalom, mint a kerti séta. Szobájába vonult tehát s készült lefeküdni.

Meg se gyújtotta a gyertyát, mivel a hold bevilágított szobája ablakán.

Épen ágyába feküdt, midőn halk, kísérteties mormogás és nyöszörgés ütö meg füleit.

Figyelmesen tekintett körül a szobában, s meglepetve látta, hogy a szájrétü köpönyeg, ott a fogason el tud mozogni, le és fölemelkedni. . . . .

— Bizonyosan a macska! — gondoló, és elkiáltotta magát:

— Sicez, te! . . . sicez ki te! . . . .

De a macska nem szaladt ki, hanem a kétszáz esztendősköpönyeg folyvást mozgott és a mormogás, nyöszörgés most már még hangosabb lett. . . . .

A nagyapó csodálkozott ezen a furcsa eseten.

— Ki van ott? — kérdé.

— Jujj, juj. . . . jujj juj! . . . .

Ezt sóhajtotta a »lélek,« a kérdésre. . . .

— Ki sóhajtozik ott? . . . mért sóhajtozik ott? — kiáltá nagyapóm, most már türelmetlenül, mivel az ilyen kísérteties dolgokért nagyon haragudott. Szóljon még jól van dolga, mert ha fölkelek, nem köszöni meg. . . .

— Jujj, juj, juj! . . . .

— Még egyszer mondom, hogy ne tréfálj velem, akárki vagy mert elverlek. . . .

A lélek megint csak azt mondta: jujj, juj, juj!

A nagyapó megharagudott ezen a megátalkodottságon, ezen az ijesztgető jajgatáson.

— No hát ha: »jujj, juj, juj!« majd adok én neked igazi jujujujt, hogy ne jajgass hiába.

Ezzel fölkel, s hogy megmutassa, hogy ő nem szokott megijedni semmiféle nyöszörgő lélektől, hát elővette ágya végéből görbe botját. . . . . A lélek még ekkor is jajgatott. . . .

Nagyapám odament a fogashoz, föl-emelte botját, s olyan ötöt huzott a szájrétü köpönyeg alatt nyöszörgő lélekre, hogy az most már csakugyan jajgatott, és kiugrott a szoba közepére. . . .

— Nesze »jujuj!« Kell-e még? szólt a nagyapó. A lélek nem »kért« belőle többet. Felért az három annyival. És hát az a lélek Dani öcsém volt.

— Jajaj, nagyapapa! kérem... ne üssön többet, mert mindjárt eltörik az oldalbordám! kiáltá keserves képpel Dani.

— Hát te vagy a lélek?... — mondá nagyapó. No hát ne légy többé lélek, mert az nem illik. Látod, hogy beteljesedett a százesztendőös jövendőmondó jövendölése: hogy »majd egyszer jól elpáhollak a miért neveted ezt a hűséges öreg köpönyeget.« Megtörtént. Elégedjél meg vele.

Meg is elégelte és többé soha sem neveltünk a nagyapó öreg köpönyegén.

Józi bácsi.

SZIVACS-GYÜJTÉS.

(Képpel a 173. l.)

AKÁRUÁNY kis fiút és leánykát ismerek, aki egészen kicsike korában ugyan csak kapálózott kézzel-lábbal, mikor a mama puha szivaessel — spongyiával — jól végig mosdatta. Később persze, mikor már kissé okosabb lett, nem ellenkezett, sőt maga elővette a szivacsot minden nap s néha kíváncsian meg is nézegette, megtapogatta, hogy valjon miből való ez a puha, ruganyos szivacs, mellyel oly kellemes a testet dörzsölni.

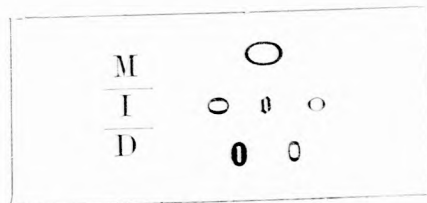
Szigoruan véve a dolgot, bizony bajos volna határozottan megmondani, valjon a szivacs növény-e, vagy apró állatkáktömegének lakása. A tudósok nagyobb része azonban mégis az utóbbi véleményt fogadta el, hogy t. i. a szivacsban élő lény lakik és a tengerparti lakosok szintén azt mondják.

Mert a szivacs a tengerben terem, közel a partokhoz, leginkább a sekély helyeken, hol a sziklákhöz van tapadva. A parti lakosok jól ismerik az ilyen helyeket és oda járnak szivacsgyűjtésre. Ha a víz nem nagyon mély, akkor az emberek belemennek és kézzel tépik le a szivacsot a sziklákról s oly gyakorlottak ebben, hogy hosszú ideig bírnak a víz alatt maradni minden buvár-készülék nélkül. Mélyebb helyeken több ölnyi hosszú, hegyes rudakkal tépik le, a könnyű szivacs föl-emelkedik a víz színére s ott kifogják. Az egyes darabok igen különböző nagyságúak s akad néha olyan is, mint egy jókora kerek asztal.

Az ekként gyűjtött szivacs azonban még nem használható. Tele van homokkal és bizonyos sajátságos, sárgás nedvvel, melyet előbb ki kell tisztítani belőle, hogy olyan szép, tiszta és puha legyen a szivacs, a milyennek mi ismerjük. A tisztítás nagyon egyszerűen történik; nagy üstökben vizet forralnak, a nyers szivacsot beledobják s aztán nyomkodják, gyurják, keverik erősen. A szivacsból ez által kifő minden tisztátalan anyag s miután tiszta vízzel még néhányszor lemossák, — készen van a jó puha spongyia, mely nekünk a mosdáshoz szükséges.

Sok vidéken a tengerparti lakosok főleg a szivacsgyűjtésből élnek, mert a kereskedők oda mennek, megvásárolják és mi aztán megveszszük a kereskedőktől.

BETÜREJTVÉNY.

D U D U S.

NE légy bus
Kis Dudus!

Kell-e finom esibehus?«

A kis kutya azt mondja:

»Nem köll nékem, asszonyka!«

»Nesze ezukor, Duduskám!«

»Nem köll nékem, asszonykám!«

»Jaj! — kedvedet nem lelem,

Mi bajod van, kis ebem?«

»Nem lelt engem semmi sem!

Jó kedvem

Csak azért nincs én nekem

Mert — ha már akarod tudni —

Mert nincs okom haragudni!«

»Igazán?

E mián

Vagy kedvetlen kis kutyám?

Bajodon majd segíték

Hiládatlan, rossz kis eb!«

És ezzel a Duduskát,

Fakamrába becsukják,

»Te kis finnyás, kényes ebe,

El voltál te kényeztetve.

Tetszik neked vagy nem tetszik:

Itten küksölsz holnap estig!«

Dudus üvölt, Dudus vonít,

Hon némi rá se konyít.

Mikor este a kutyáeskát

A kamrából kibocsáták:

Oly ches volt szegény pára

Hogy nagy mohón

S ah — oly bohón! —

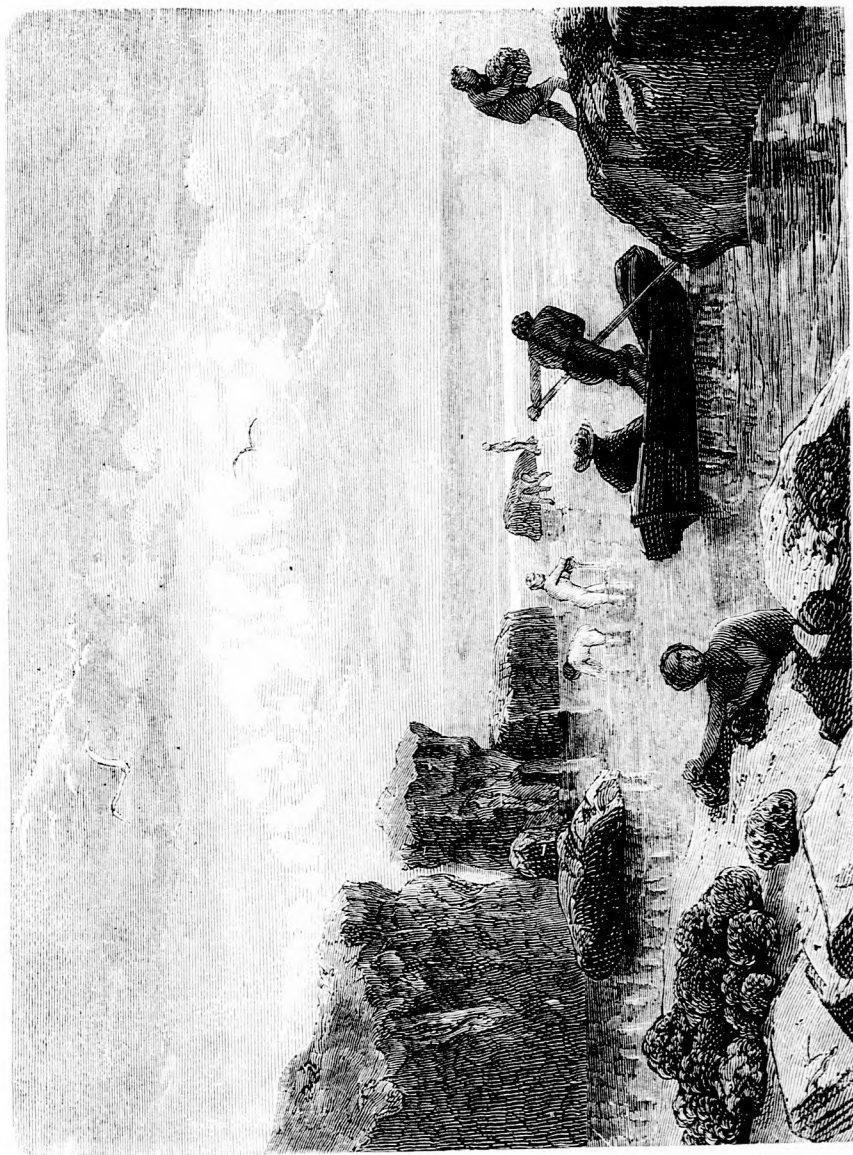
Rohant a kenyér hajára . . .

Mig tegnap, nem

Köllött neki a ezukor sem!

A leczkét jól megjegyezte

Magának a kis ebecske.

SZIVACS-GYŰJTÉS. (Lásd a 171. lapom.)

HÁZMESTER LIDIKE.

(Képpel a ezimlapon)

EN VAGYOK a Lidike,
A házmaster linyá;
Ki fölviágja a fagyot,
Ki a havat hányja.

De már most se hó, se fagy —
Mit söpörjünk, kutyka?
Lompos farkad s a seprőm
Bekerül a sutba.

Nem addig a, jó kutyám,
Nyáron is van munka;
Por, szemét van a lépesőn,
Lom az udvarunkba'.

Lompos farkad s a seprőm
Nem élhet heverve.
Télen nyáron ketteeskén
Söprögetünk egyre.

A HALAK VÁNDORLÁSA.

(Képpel a 176. lapon.)

KÖZELEDIK a tavasz, mulik a fagy és hó,
a füvecske kizöldül s amint a nap
mindinkább melegen árasztja szét suga-
rait, a téli időben oly csöndes, elhagyott
vidék megnépesül mindenféle állatokkal.
Azt bizonyosan tudjátok, kis olvasóim,
hogy őszkor, midőn a kemény hideg kö-
zeledik, sok állat seregestől eltávozik a
mi tájainkról s messzire, a melegebb ég-
hajlat alá vándorol. Mihelyt azonban ná-
lunk tavaszodik, gólya, fecske, vadgalamb
és minden más vándor állat visszatér régi
tanyájára.

Gólyát, fecskét, vadlibát talán már
látatok is elvándorolni és megint vissza-

térni; de azt talán még sokan nem tud-
ják közületek, hogy a halak némely faj-
tája épen úgy vándorol mint a madár,
csak hogy persze a vízben uszva le a ten-
ger felé, hol télen át melegebb van. Más
halak pedig, melyek rendszeren az északi
tengerben laknak, viszont a folyókba me-
nekülnek.

A halaknak persze sokkal nehezebb
utazni, mint a madaraknak, mert a víz-
ben nagy akadályokkal kell küzdeniök,
különösen mikor fölfelé usznak. Némely
halak, például a lazacok épen olyan
rendben utaznak, mint a vándormadarak:
hosszúak, legvégén nyílt háromszöget
képező tömegben, még pedig úgy, hogy
a legnagyobb és legerősebb nőstény megy
legelől, utána a többi nőstények, azután
a hímek és végül a fiatalok. Az ilyen uti-
társaság igen nagy akadályokat bír le-
győzni. Ha a halászok hálót vetnek ki, a
halak, roppant tömegben levén együtt,
testük sulya által széttépik a hálót, vagy
ügyesen elsiklanak alatta és fölötte. Még
nagyobb akadály, ha vizeséshez jutnak;
de ez sem ijeszti meg őket. Magasan föl-
dobják magukat a levegőbe és a vizesé-
sen fölül ereszkednek ismét a folyóba.
aztán megint szépen folytatják utjokat.
Nem ritkán láthatni, hogy ily módon két
öl magas vizesésen is szerencsésen kereszt-
túlugranak, mint ezt a rajzon láthat-
játok.

A haltársaság rendszeren a folyó kö-
zepén s a víz felszínén uszók, de ha nagy
meleg van, mélyebbre bocsátkozik. A nagy
zajtól, melyet uszó szárnyaik csattogása
okoz, már messziről föl lehet őket ismerni.
A nagyon sebes folyókban természetesen
nehezebben bírnak fölfelé uszni, s a part
mellett vagy egy-egy nagyobb szikla mel-
lett meg-megpihennek néhány percze, de
azután ismét folytatják utjokat.

Ha nem nagyon ragadós a folyó, ak-
kor a halak egy óra alatt 8—10 mért-
földnyire bírnak uszni, tehát gyorsabban
haladnak, mint a mi gőzmozdonyaink a

vasut
oly h
végre
kat. I
őszig
együtt
sokka
hatna

halak
utazá
egy h
s ten
hogy
dorlá
száz
halak
kat. I
hétig
akkor
zeléb

vasuton. Meg sem pihennek addig, míg oly helyre nem találtak a folyóban, hol végre letelepedhetnek és lerakják tojásait. Itt maradnak egész nyáron át késő őszig. Ekkor a már megnőtt kicsinyekkel együtt ismét utra kelnek s most persze sokkal könnyebben és gyorsabban utazhatnak, mert lefelé usznak a folyóban.

Miként a vándor madarak, úgy a halak is rendkívüli kitartást fejtenek ki utazásaik közben. Pihenés nélkül képesek egy huzomban roppant távolságra uszni s tengeri utazók gyakran tapasztalták, hogy hajójukat, mikor az kifeszített vidorlakkal roppant sebesen haladt, több száz mértföldnyire elkísérték ugyanazon halak, lesve a hajóról ledobott hulladékokat. Némelyik hal, p. o. a pilot, három hétig is követi makacsul a hajót s csak akkor hagyja el, mikor végre kikötő közelébe érnek.

K I S L O V A S.

(Képpel a 165. lapon.)

MUCZI lovam, úgy szeretlek,
Ki sem mondhatom!
Boldog vagyok, ha ülhetek
Karesu hátadon.

Hol ügetve, hol vágatva
Mezön, ligeten:
Csöndesen lépsz, avagy repülsz
Vidáman velem.

Most csak szépen poroszkálva
Haladjunk, lovam;
Mert az utban sok füeska
És kis lánynka van.

V A D K A N.

RENGETEGBEN esörtetek én,
Róf!

Vigyázz, szaladj mert agyaram
Dőf!

»Ne ijesszess! A vadász rád
Lő.
S aztán husod a fazékban
Jő!

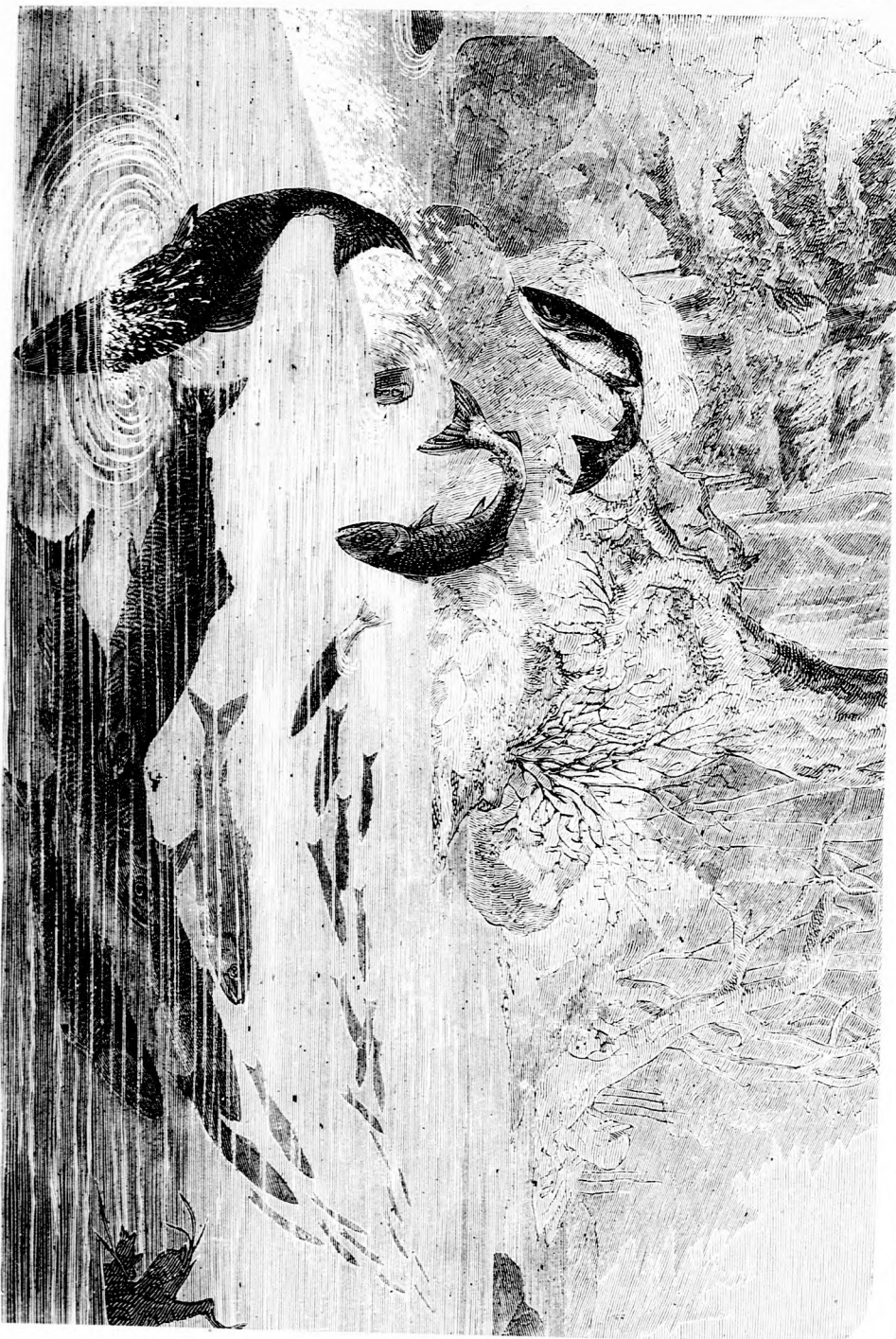
A sörtéből majd jó kefe
Lesz,
Mely ruhánkról port, pihét le
Vesz.»

BETŰ-REJTVÉNYEK.

I.
LY ly

II.
Tvly

A HATÁR VANDORLÁSA. (Lásd a 174. lapon.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal : Budapest barátok tere, 7-ik sz. Athenaeum-épület.
Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.